

Nr 10.

Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande i anledning av väckt motion angående en omprövning av reglerings- och ransoneringssystemet.

I en inom andra kammaren väckt och till dess första tillfälliga utskott hänvisad motion, II: 379, av herr Nilsson i Göingegården har hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en omprövning av reglerings- och ransoneringssystemet och om tillämpning i den mån detta är möjligt av ett friare och smidigare system.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till den i första kammaren väckta likalydande motionen I: 235.

Över motionen har utskottet i vederbörlig ordning inhämtat yttranden från statens livsmedelskommission, statens bränslekommission, statens industrikommission och statens handelskommission, varjämte utskottet berett Sveriges industriförbund, Sveriges köpmannaförbund, Sveriges hantverks- och småindustriorganisation, Sveriges grossistförbund, Sveriges lantbruksförbund, Riksförbundet Landsbygdens folk, styrelsen för Kooperativa förbundet och Landsorganisationen tillfälle att yttra sig över motionen.

Sammanfattningsvis må här noteras, att motionens yrkande avstyrkts av livsmedelskommissionen, industrikommissionen, handelskommissionen, Sveriges industriförbund, Sveriges lantbruksförbund, styrelsen för Kooperativa förbundet och Landsorganisationen. Bränslekommissionen anser sig sakna anledning att motsätta sig en omprövning av reglerings- och ransoneringssystemet. Tillstyrkande yttranden ha avgivits av Sveriges köpmannaförbund, Sveriges hantverks- och småindustriorganisation, Sveriges grossistförbund och Riksförbundet Landsbygdens folk.

Statens livsmedelskommission uttalar, att det förefaller som om motionären icke fullständigt beaktat samhörigheten mellan ransoneringarna och den allmänna ekonomiska politiken. Samtliga ransoneringar äro i större eller mindre grad motiverade av pris- och penningpolitiska överväganden. De utgöra som regel viktiga led i den allmänna ekonomiska politik, som statsmakterna bestämt sig för att följa, och kunna därför icke betraktas fristående från denna. Kommissionen understryker i sammanhanget, att kommissionen för sin del icke önskar bibehålla en ransonering längre än som är nödvändigt med hänsyn till den bristande varutillgången.

Vad angår frågan om önskvärdheten av en större medborgerlig samling kring de regleringar, som ur ovan angivna synpunkter måste anses nödvändiga, erinrar kommissionen om att kritiken mot ransoneringsarna i mycket stort antal fall drabbar anordningar, som äro ofrånkomliga för att ransoneringsarna skola kunna på ett effektivt sätt fylla sin funktion. Att kontrollanordningarna liksom övriga regleringsåtgärder innebära kännbara inskränkningar i den under normala förhållanden rådande rörelsefriheten är uppenbart, och kommissionen vill för sin del uttryckligen förklara, att den hyser stor förståelse för önskemålet om en återgång till friare former. Vid ett bibehållande av ransoneringsarna torde emellertid någon väsentlig upp- mjukning av regleringsföreskrifterna icke kunna ske.

Kommissionen framhåller vidare, att den under hela sin verksamhetstid ansett det angeläget att upprätthålla en intim kontakt med de av kommissionens verksamhet berörda kategorierna och företagare etc. och att detta samarbete bedrivs efter flera olika linjer. Efter att ha lämnat en redogörelse för formerna för detta samarbete anför kommissionen:

Det samarbete med näringsorganisationerna, som här ovan i korthet berörts, har givetvis i hög grad satt sin prägel på såväl utformningen som tillämpningen av ransoneringsbestämmelserna. Det ligger i sakens natur, att icke alla önskemål från näringslivets sida kunnat bli tillgodosedda, men med det sinne för realitet och den vilja att söka medverka till den lämpligaste lösningen, som kommit till uttryck vid överläggningarna, ha dessa kunnat föras i en positiv anda och varit till stort gagn för ransoneringsarbetet.

Motionärens förmodan att näringslivets medverkan i anordnandet av olika regleringsåtgärder måhända alltför mycket inskränkts till detaljer, torde knappast anses kunna äga grund vad beträffar livsmedelskommissionens verksamhet. Vid överläggningarna med näringslivets representanter ha icke endast sådana frågor, som mer eller mindre kunna betecknas som tekniska spörsmål, upptagits till behandling, utan även försörjningsläget i stort sett belysts och exempelvis de eventuella möjligheterna till lättnader i ransoneringsarna ingående diskuterats.

Mot själva grundprinciperna i den tekniska utformningen av konsumentransoneringsarna har från näringsorganisationerna icke framförts kritik under de gångna åren. Tvärtom ha vid flera tillfällen från handels sida betonats, att systemet synes vara bättre avpassat för svenska förhållanden än andra typer av ransoneringsystem. Utan att här ingå på någon redogörelse för det nuvarande svenska ransoneringsystemets utformning kan erinras om sådana för detta system karakteristiska drag som rätt för detaljhandlaren att göra sina inköp hos sin leverantör mot de från kunderna mottagna inköpsbevisen, alltså utan omvägar över någon kristidsbyrå; vidare den automatiskt verkande indirekta kontrollen över detaljhandeln från parti-handels sida, varigenom myndigheternas direktkontroll över handeln i stort sett kunnat begränsas till att avse endast partihandeln, samt möjligheten att smidigt anpassa tilldelningarna efter det rådande försörjningsläget under bibehållande av tilldelningskvantiteternas anknytning till de i handeln förekommande varuförpackningarna eller eljest gängse inköpskvantiteterna.

Kommissionen meddelar vidare, att i anledning av föreliggande motion frågan om ransoneringssystemets utformning ånyo upptagits till behandling vid ett sammanträde med det till kommissionen knutna s. k. handelsrådet, i vilket även andra representanter för handeln än rådets ordinarie ledamöter deltog. Enligt deltagarnas samstämmiga uppfattning kunde det icke anses lämpligt att utbyta det nuvarande inarbetade ransoneringssystemet med något nytt system. På förfrågan från kommissionens ordförande, huruvida handelns organisationer voro intresserade av att en särskild kommitté tillsattes med uppgift att företaga en översyn över ransoneringarna och föreslå omläggningar, förklarade deltagarna i sammanträdet, att handeln icke önskade någon dylik kommitté utan föredrog att liksom hittills vid sammanträden med kommissionen framföra sina synpunkter och önskemål.

Till sist anför kommissionen:

I anslutning till vad i motionen anföres om nödvändigheten av att återväcka allmänt spridd aktiv lojalitet mot de nödvändiga regleringarna vill kommissionen framhålla, att den beaktat det i nuvarande läge ökade behovet av informationer till allmänheten rörande ransoneringarna och deras bakgrund. I början av innevarande år igångsattes sålunda en omfattande upplysnings- och lojalitetskampanj i syfte att stärka ransoneringsmoralen. Kampanjen har omfattat annonser och artiklar i pressen, anföranden och paroller i radion, affischer, flygblad och film.

Under hänvisning till vad som här ovan anförts får kommissionen framhålla, att det enligt kommissionens mening icke synes lämpligt och ändamålsenligt att nu vidtaga en allmän omprövning av reglerings- och ransoneringssystemet såvitt angår kommissionens verksamhetsområde. Kommissionen vill emellertid betona, att den städse varit och givetvis allt framgent kommer att vara inriktad på att utnyttja vunna erfarenheter och uppkommande förbättringar i försörjningssituationen till att genomföra förenkling och avveckling av ransoneringarna.

Statens bränslekommission erinrar om att enligt Kungl. Maj:ts instruktion för kommissionen den 14 juni 1940 (nr 581) finnes inrättat ett rådgivande organ, benämnt bränslekommissionens råd, vilket utses av Kungl. Maj:t och skall bestå av det antal ledamöter, Kungl. Maj:t bestämmer. Till ledamöter i rådet skola utses personer med erfarenhet beträffande de ämnen, varmed kommissionen har att taga befattning. Ledamöternas antal är för närvarande 25. Redan härigenom står sålunda till kommissionens förfogande ett organ, genom vars medlemmar fortlöpande kontakt i förekommande fall upprätthålles med de näringsgrenar, som där finnas representerade. Kommissionen har emellertid även i andra former brukat vid handläggning av frågor av principiell innebörd med större räckvidd samråda med inom näringslivet berörda parter. Slutligen framhåller kommissionen, att jämväl de till kommissionen direkt knutna tjänstemännen i stor utsträckning tidigare varit verksamma inom näringslivet och sålunda icke stå främmande för där rådande speciella förhållanden.

Vad angår motionärens krav på en i högre grad genomförd decentralisering av rätten att träffa avgöranden i konkreta frågor efter generella normer framhåller bränslekommissionen, att inom kommissionens verksamhetsområde beslutanderätten är i viss omfattning delegerad på underlydande eller från kommissionen organisatoriskt fristående organ. Kommissionen anför såsom sin uppfattning, att en decentralisering av beslutanderätten icke lämpligen kan genomföras efter generella linjer. Frågan om sådan decentralisering bör genomföras torde liksom hittills få beträffande varje grupp av ärenden bedömas med hänsyn till bl. a. frågans lokala räckvidd och betydelsen för folkförsörjningen i stort, transportförhållanden m. m.

Slutligen anför kommissionen:

Vad till sist angår det krav på en omprövning av reglerings- och ransoneringsystemet, vari motionen utmynnar, hyser visserligen bränslekommissionen, med stöd av den erfarenhet kommissionen vunnit, för sin del den uppfattningen, att en utredning i av motionären åsyftad riktning för kommissionens del sannolikt icke skulle leda till några mera väsentliga organisatoriska förändringar. Med hänsyn till de många olika omständigheter, som inverka på frågans bedömande, anser sig kommissionen likväl sakna anledning motsätta sig en omprövning av berörda system.

Statens industrikommission framhåller, att i de situationer, då krisutvecklingen påkallat industrikommissionens ingripande, har kommissionen alltid i första hand sökt åstadkomma en lösning genom frivilliga överenskommelser med berörda förbrukare, producenter eller importörer. Det har under de gångna krisåren i synnerligen stor utsträckning lyckats att med sådana överenskommelser lösa uppkommande regleringsfrågor. Först sedan frivillighetens väg prövats och befunnits oframkomlig har industrikommissionen, därtill nödgad, tillgripit tvångsmässig beslags- eller produktionsreglering. Även inom ramen för sådana på kungl. kungörelser grundade regleringar har kommissionen i detaljfrågor i stor utsträckning kunnat gå fram på den fria överenskommelsens väg.

Kommissionen anför vidare, att erfarenheten visar att kommissionen i sin strävan att snarast möjligt avskaffa det tvång å näringslivet, som ransoneringsbestämmelserna innebära, ibland gått fram med alltför stor optimism med påföljd att vissa regleringar måste återinföras. Den praktiska utformningen av regleringsbestämmelserna sker inom industrikommissionen regelmässigt efter samråd med representanter för näringslivet. Härvidlag är det icke tillräckligt att bestämmelserna från början utformas i enlighet med vad som vid regleringens genomförande framstår som enklast och mest ändamålsenligt. En ständig uppsikt över bestämmelsernas tillämpning är nödvändig för att möjliggöra de ändringar eller jämkningar, vilka på grund av förändrade förhållanden eller vunna erfarenheter äro påkallade. Från olika utgångspunkter företagas även ofta mera genomgripande granskningar av ransoneringsbe-

stämmelserna i syfte att erhålla ett smidigt system. För närvarande pågår exempelvis i samråd med arbetsmarknadsstyrelsen och byggnadslånebyrån en omprövning av det av byggnadstillståndsgivningen berörda licensieringsförfarandet. Stora ansträngningar ha av industrikommissionen gjorts att genom intim kontakt med industriens och det övriga näringslivets organisationer erhålla ett gott samarbete och därigenom tillföra kommissionen största möjliga sakkunskap och branschkönnedom.

Vad det i motionen berörda decentraliseringsproblemet beträffar framhåller kommissionen, att råvarutilldelningen till industrien, vilken sker efter behovsprövning och ofta är sammankopplad med produktionsdirigerande bestämmelser av landsomfattande art, kräver en könnedom om försörjningsläget med därtill hörande importproblem samt om industriens produktionsförhållanden, som icke torde vara till finnandes hos lokala myndigheter. Möjligheten att decentralisera handläggningen av ransoneringsärenden av denna art torde därför få anses helt utesluten.

Industrikommissionen framhåller slutligen, att det i motionen framställda kravet på en särskild omprövning av reglerings- och ransoneringssystemet framstår såsom föga befogat såvitt angår industrikommissionens verksamhetsområde. En sådan omprövning skulle i bästa fall kunna bidra till lösningen av vissa vid tidpunkten för dess vidtagande föreliggande organisationsfrågor, men skulle därefter snabbt förlora sin aktualitet. Ett friare och smidigare ransoneringssystem erhålles icke genom en aldrig så grundlig översyn och omprövning. Liksom hittills böra ransoneringsbestämmelserna av de ansvariga myndigheterna själva ägnas oavslätlig uppmärksamhet och ständigt från olika utgångspunkter granskas och prövas intill dess ett förbättrat försörjningsläge medger att ransoneringsväsendet helt avskaffas.

Statens handelskommission framhåller, att den under de senaste månaderna på olika sätt sökt intensifiera sin information till allmänheten. Även den del av informationstjänsten, som består av meddelande av upplysningar direkt till licenssökande, har successivt utökats i den mån så varit möjligt, och kommissionen avser att ytterligare intensifiera denna verksamhet. Svårigheterna att skaffa erforderliga lokaler ha emellertid hittills verkat hämmande i detta avseende. Kommissionen meddelar vidare, att den nyligen beslutat tillsätta en kommitté med uppgift att undersöka vilka förenklingar och förbättringar, som kunna vidtagas i licensieringssystemet. Kommissionen anför vidare:

I motionen beröres vidare frågan om medverkan från sakkunskap inom näringslivet vid regleringsåtgärdernas utformning och genomförande. I detta sammanhang finner kommissionen det böra framhållas, att näringslivet i stor utsträckning ställt representanter till förfogande som chefer, ledamöter och tjänstemän i olika krisorgan. Kommissionen har för sin del sökt och i icke ringa mån också lyckats att till sig knyta personer med praktisk erfarenhet av utrikeshandel. Kommissionen har vidare upprättat intim kon-

takt med näringslivets branschorganisationer, bl. a. för behandlingen av frågor om fördelningen av importmedgivanden bland näringsidkare inom respektive branscher.

I motionen behandlas även frågan om en decentralisering av krisförvaltningen. Handelskommissionen har i olika sammanhang övervägt, huruvida åt avdelningskontor i städer med mera betydande utrikeshandel skulle kunna delegeras rätt att mottaga och pröva import- och exportlicensansökningar från respektive orter och kringliggande områden. Kommissionen har emellertid hittills icke ansett sig kunna förorda åtgärder av detta slag. Bland skälen härför må främst nämnas vikten av att licensgivningen, för att densamma skall kunna tillgodose folkförsörjnings- och valutasynpunkter samt jämväl göras så rättvis som möjligt, kan bygga på en samlad och fullt aktuell överblick över import- och exportanspråken, valutatillgången och läget på varumarknaden; allt förhållanden som äro underkastade snabba växlingar. Frågan har nu hänskjutits till undersökning genom den ovan nämnda kommittén. — I detta sammanhang må nämnas, att kommissionen sedan någon tid bedriver direkt upplysningsverksamhet för licenssökande icke blott i Stockholm utan även i Göteborg och Malmö. En tjänsteman från kommissionen besöker tidvis de båda sistnämnda städerna och mottager där besök i licensärenden. Dessa anordningar ha visat sig tillgodose ett verkligt behov och ha från köpmannahåll mottagits med stor tillfredsställelse. I den mån kommissionen får möjlighet att därtill avdela flera tjänstemän med de kvalifikationer, som krävas för denna uppgift, kommer denna verksamhet att utvidgas.

Sveriges industriförbund framhåller, att ehuru i motionen framförda önskemål inrymma åtskilligt, som i största allmänhet kan biträdas från näringslivets sida, saknas däri mera konkreta exempel på sådana reformer, som enligt motionärens mening f. n. böra vidtagas. Förbundet anför vidare:

En generell omprövning av ransonerings- och regleringssystemet från mera allmänna utgångspunkter torde knappast i nuvarande läge kunna leda till några mera betydelsefulla praktiska resultat. Utvecklingen på detta område bör emellertid givetvis oavlåtligt följas och alla möjligheter begagnas att efterhand och så snabbt som möjligt avveckla och förenkla det bestående systemet. Företagen och deras organisationer komma säkerligen liksom hittills att fästa Kungl. Maj:ts och krisorganens uppmärksamhet på de åtgärder av sådant slag, som anses kunna utan olägenhet genomföras.

Sveriges köpmannaförbund framhåller, att behovet av ett så vidlyftigt ransonerings- och regleringssystem som det nuvarande är för stora grupper av den svenska allmänheten icke längre uppenbart. De förhållanden, som för närvarande råda inom ransonerings- och regleringsområdena, synas väl motivera genomförandet av de önskemål, som motionären framställer. Förbundet vill då särskilt understryka, att sakkunskapen inom näringslivet mera utnyttjas samt att i den mån kontroll måste finnas, denna insättes där den verkliga behövs.

Sveriges hantverks- och småindustriorganisation anför, att de av motionären framförda kritiska erinringarna mot den rådande krisadministratio-

nen kunna från organisationens sida i allt väsentlig vitsordas såsom riktiga. Det vill enligt organisationens mening synas, som om starka skäl föreligga för att den av motionären föreslagna omprövningen av ransonerings- och regleringssystemet borde komma till stånd. Förbundet tillstyrker därför motionärens förslag att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om omprövning av reglerings- och ransoneringsystemet och om tillämpning i den mån detta är möjligt av ett friare och smidigare system.

Sveriges grossistförbund säger sig helt dela motionärens uppfattning, att området för den individuella kontrollen i möjligaste mån inskränkes och att generellt verkande medel i större utsträckning än som hittills skett böra komma till användning i stället för det nuvarande individuella reglerings- och ransoneringsystemet. Förbundet vill med instämmande i motionens syfte tillstyrka, att en omprövning sker av det nuvarande reglerings- och ransoneringsystemet.

Sveriges lantbruksförbund finner det i likhet med motionären angeläget att allvarliga försök göras att stärka ransoneringsmoralen i landet. Av stor betydelse torde härvid vara, att det från ansvarigt håll göres klart för allmänheten, att ingen reglering eller ransonerings- kvarstår eller kommer att kvarstå längre än absolut nödvändigt. Förbundet understryker i sammanhanget särskilt vikten av att reglerings- och ransoneringsystemet icke av statsmakterna tas i bruk såsom ett instrument för den ekonomiska politiken under mera normala förhållanden.

Trots att förbundet i flera avseenden kan ansluta sig till de i motionen framförda synpunkterna har förbundet icke blivit övertygat om behovet och nyttan av en sådan allmän omprövning av reglerings- och ransonerings-systemet, vartill motionen syftar. Härom anför förbundet vidare:

Det synes icke finnas anledning räkna med att en dylik omprövning kommer att medföra några praktiska resultat i form av avveckling av eller lättnader i gällande ransonerings- och regleringar. Vidare torde en engångsöversyn sådan som den föreslagna tämligen snart komma att förlora sin aktualitet. De förhållanden inom olika avsnitt av det ekonomiska livet, som måste utgöra undersökningens utgångspunkter, äro underkastade förhållandevis snabba växlingar. Till dessa växlingar måste kontrollsystemet anpassas, och några generella riktlinjer rörande sättet för deras anpassning torde icke kunna i förväg uppställas. Slutligen måste man enligt förbundets mening befara att nya metoder för vissa delar av krisregleringen, som vid en dylik överarbetning eventuellt komma att föreslås, skola visa sig behäftade med liknande övergångs- och begynnelsesvårigheter, som vidlådde de nu använda vid deras införande. Detta skulle under en omställningstid av okänd men i förhållande till reglerings- och ransoneringsystemets återstående livstid sannolikt icke obetydlig varaktighet medföra nya och oförutsebara svårigheter och komplikationer.

På grund av vad ovan anförts får förbundet alltså avstyrka det i motionen väckta förslaget om omprövning av reglerings- och ransoneringsystemet.

Riksförbundet Landsbygdens folk tillstyrker en omprövning av reglerings- och ransoneringsssystemet för att skapa garantier för en avveckling av de regleringar, som äro möjliga att avveckla, samt för detaljregleringarnas ersättande med mera generellt verkande åtgärder i övriga fall.

Kooperativa förbundets styrelse framhåller, att ehuru den delar motionärens uppfattning att det är nödvändigt att ransonerings- och reglerings-systemet, så länge det bibehålles, göres så effektivt som möjligt och att det bör avvecklas så snart förhållandena så medge, styrelsen dock anser att en allmän omprövning av den art, som föreslås i motionen, har ringa utsikter att leda till större effektivitet i ransoneringsssystemet, varför styrelsen vill avstyrka att riksdagen genom skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om omprövning av hela reglerings- och ransoneringsssystemet.

Landsorganisationen säger sig ha vunnit den övertygelsen, att ingen önskan föreligger hos de ansvariga myndigheterna att bibehålla ransoneringar och andra regleringar längre än som motiveras av försörjningsskäl. Ett väl avvägt och konsekvent genomfört ransoneringsystem, som tryggar en rättvis fördelning av knappa tillgångar, är en hörnsten i krispolitiken och en oavvislig förutsättning för att en anda av lojalitet och solidaritet skall bli bestående bland de breda konsumentlagren.

Landsorganisationen anför vidare bland annat:

Motionären önskar, att näringslivet bör givas ökat inflytande vid den principiella utformningen av regleringsåtgärderna. Landsorganisationen anser, att näringsidkarorganisationerna förfoga över en så stark representation i försörjningskommissionerna, att inga hinder torde möta för näringslivet att göra sina synpunkter gällande. Inom flertalet av de till kommissionerna knutna rådorganen äro näringsidkarna i majoritet. Det är däremot ett ofta påtalat missförhållande, att konsumentgrupperna äro svagt representerade.

Landsorganisationen avstyrker sålunda motionärens hemställan om en riksdagens åtgärd till förmån för en omprövning av reglerings- och ransoneringsssystemet.

För egen del får *utskottet* anföra följande.

De skäl, som huvudparten av remissinstanserna anført mot motionärens förslag om en engångsöversyn av reglerings- och ransoneringsssystemet, synas enligt utskottets mening bärande. Det förefaller icke sannolikt, att en dylik omprövning skulle leda till praktiska resultat i form av avveckling eller lättnader i gällande ransoneringar och regleringar eller till en större effektivitet i ransoneringsssystemet. Det ligger i sakens natur, att reglerings- och ransoneringsssystemet vid varje tidpunkt måste anpassas till rådande läge. Så synes också ske. De olika krisorganen synas sträva efter att uppehålla en fortlöpande kontakt med olika sammanslutningar, vilkas medlemmar närmast beröras av krisadministrationen.

Så länge regleringar och ransonerings- och knapphetsläge, måste bli bestående är det av vikt att ransoneringsmoralen icke undergrävas utan att densamma så långt möjligt är stärkes. Eftersom reglerings- och ransoneringsystemet har till syfte att trygga en rättvis fördelning av knappa tillgångar är en medborgerlig samling kring ifrågavarande åtgärder ett högviktigt intresse. Klart är emellertid, att lojaliteten mot gällande bestämmelser kan komma att undergrävas, därest den tanken mera allmänt vinner insteg, att de ansvariga myndigheterna äro benägna att uppehålla regleringarna och ransoneringsarna längre än detta är nödvändigt, att de med andra ord skulle vara inställda på att behålla regleringarna och ransoneringsarna för regleringarnas och ransoneringsarnas egen skull. Såvitt utskottet kunnat finna, finnes icke fog för en sådan föreställning, varför det synes angeläget, att dess utbredande motverkas. Tillgängligt material giver snarare vid handen, att de ansvariga krismyndigheterna varit något för snabba att avskaffa vissa restriktiva åtgärder, varför en återgång till dessa blivit ofrånkomlig.

Utskottet får med stöd av det anförda hemställa,

att förevarande motion, II: 379, icke måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 20 maj 1948.

På utskottets vägnar:

MANNE STÅHL.

Närvarande: Herrar Ståhl, Allard och Hæggbloom, fröken Olsson, herrar Svensson i Stenkyrka, Jönsson i Lund och Odhe, fru Möller, fru Ericsson i Luleå* och herr Larsson i Luttra.

---

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservationer:

1) av herr *Hæggbloom* och fru *Möller*, vilka ansett att utskottet bort anföra:

De skäl, som av motionärerna anförts för en allmän omprövning av reglerings- och ransoneringssystemet, synas enligt utskottets mening bärande. De ha understrukits av sådana remissinstanser som Riksförbundet Landsbygdens folk (R. L. F.) och den enskilda handelns olika organisationer, vilka ha ingående kännedom om huru regleringarnas och ransoneringarnas utformning bedömes såväl bland livsmedelsproducenterna som bland dem som ha att stå i mellanställning mellan ransoneringsorganen och allmänheten. Ostridigt torde också vara, att bland en stor allmänhet och främst bland näringslivets företagare råder ett utbrett missnöje inte bara med själva regleringsbördan, utan även med det sätt, på vilket regleringarna utformats och tillämpas. Grundad anledning finnes att hävda, att i många fall samma resultat skulle kunna nås med väsentligt mindre tillkrånglade och för allmänheten mindre besvärliga regleringar än de nuvarande. Omprövningen bör därför inte endast avse, huruvida de ransoneringar och regleringar, som nu äro gällande, äro behövlige, utan även avse deras utformning.

De regleringar, som nu äro gällande, äro inte endast förorsakade av knapphetsläge för vissa varor, utan de ingå som ett led i åtgärder för åstadkommande av samhällsekonomisk balans i stället för andra åtgärder, som ej vidtagits, men som, om de genomförts i rätt tid, kunnat göra vissa regleringar obehövlige. Då nu ransoneringar och regleringar valts i st. f. andra åtgärder, synes det utskottet ovisst, när detta system kommer att försvinna, och så mycket större skäl föreligger därför att reglerings- och ransoneringssystemet blir föremål för en omprövning, som gör detsamma mindre hinderamt för näringslivet och mindre besvärligt för den allmänhet, som beröres därav.

Utskottet får med stöd av det anförda hemställa,

att andra kammaren med anledning av förevarande motion, II: 379, ville besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om omprövning av reglerings- och ransoneringssystemet och om tillämpning i den mån detta är möjligt av ett friare och smidigare system.

2) av herr *Ståhl*.